

kaldera
company

GG42/14

НОТЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД 01.01.-31.12.2019. ГОДИНЕ

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Laktaši · Republika Srpska · Bosna i Hercegovina · 78250 Laktaši · Kobatovci bb

tel: +387 51 580 654 · fax: +387 51 580 624 · e-mail: info@kalderacompany.com · www.kalderacompany.com

Matični broj: 1832107 · PIB 401185190004 · JIB 4401185190004 · EORI broj: SIBA005005LC01611

Općinski sud: Banja Luka · Broj upisa: 1-7201-00 · Žiro račun: 555-007-00032018-39 Nova Banka

ISO 9001:2008
ISO 14001:2004 ACCREDITED
REGISTERED COMPANY

SIEMENS

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Привредно друштво "KALDERA COMPANY" d.o.o. Laktaši, (у даљем тексту: "Друштво ") је основано 19.04.1994. године од стране физичког лица господина Миленка Чичића. Друштво је уписано у судски регистар број:1-7201-00 под ознаком и бројем рјешења У/І 593/94 код Основног суда у Бањој Луци. Последња промјена у регистрацији је извршена 13.03.2018. године, при чему је извршена промјена лица овлаштеног за заступање - директора и смањење броја лица овлаштених за заступање (брисање замјеника директора).

Лице овлаштено за заступање Друштва у унутрашњем и вањском промету је господин Драган Ћетојевић са ограничењем овлашћења у заступању и представљању за предузимање правних радњи до вриједности 50.000,00 КМ, како у унутрашњем тако и у спољнотрговинском пословању, а преко тог износа у супотпис запослене у Друштву госпође Гордане Поповић.

Сједиште Друштва је у Кобатовци бб, Лакташи.

Друштво је регистровано:

- под бројем: **4401185190004** у Пореској управи Републике Српске, доказ потврда Пореске управе Републике Српске о регистрацији број:06/2.02/0808-455-30.78/05 од 06.09.2005.године
- под бројем: **401185190004** у Управи за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине, доказ Увјерење Управе за индиректно опорезивање БИХ број:04/5—1/І-17-1035-3703/05 од 13.12.2005.године.

Шифра основне дјелатности Друштва је 27.12 Производња уређаја за дистрибуцију и контролу електричне енергије.

Друштво је у складу са критеријумима из Закона о рачуноводству разврстано у велика правна лица.

Друштво је запошљавало на дан 31.12.2019. године 104 радника:

Ред. бр.	Опис	Година - 31.12.			
		2016	2017	2018	2019
1	Запослено радника	135	122	105	104

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје Друштва и састављени су у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Српској.

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим одређених финансијских инструмената који су вредновани по ревалоризованим износима или фер вриједности на крају сваког извјештајног периода.

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 106/15), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 63/16), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16).

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

2.3. Функционална валута и валута извјештавања

Износи у приложеним финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (BAM) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Валута	31.12.2018	31.12.2019
ЕУР	1.955830	1.955830
USD	1.707552	1,747994

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS"), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања ("IFRS", у даљем тексту заједно: "Стандарди"), који су били у примјени на дан 31. децембра 2019. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске.

Наиме, на основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете ("IFRS for SMEs"), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор ("IPSAS"), Међународне стандарде вредновања ("IVS"), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа ("IFAC").

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС", број 94/15), дана 4. октобра 2017. године, Управни одбор Савеза РР РС, донио је „Одлуку о утврђивању и објављивању Концептуалног оквира за финансијско извјештавање и основних текстова Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS)".

Наведеном Одлуком, утврђују се и објављују преводи Стандарда и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде до 31. децембра 2014. године, који су објављени на интернет страници Савеза РР РС, а који се почињу примјењивати у Републици Српској за финансијске извјештаје који се састављају на дан 31. децембра 2019. године. Ступањем на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о почетку обавезне примјене издања IAS/IFRS (објављених до 1. јануара 2009. године), из јула 2010. године.

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 31. децембра 2014. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

Нови стандарди и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, али нису званично преведени и објављени у Републици Српској

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени.

- IFRS 9 "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- IFRS 15 "Приходи од уговора са купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- Измјене IAS 40 "Инвестиционе некретнине" – Пренос инвестиционих некретнина (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануар 2018. године),
- Измјене IFRS 2 „Плаћања акцијама” – Класификација и мјерење трансакција плаћања акцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- Измјене IFRS 4 „Уговори о осигурању” – Примјеном IFRS 9 "Финансијски инструменти" са IFRS 4 „Уговори о осигурању" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године или гдје се врши прва примјена IFRS 9 "Финансијски инструменти"),
- Измјене IFRS 9 "Финансијски инструменти" – Карактеристике плаћања унапријед са негативним компензацијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- IFRIC 22 "Трансакције у страним валутама и разматрања претплата" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2014. - 2016.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 1, IFRS 12 и IFRS 28) са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене IFRS 1 и IAS 28 би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји нове стандарде и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, прије него буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- IFRS 16 "Лизинг" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- IFRS 17 „Уговори о осигурању“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2021. године),
- Измјене IFRS 10 „Консолидовани финансијски извјештаји“ и IAS 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Продаја или учешће у имовини између инвеститора и придруженог ентитета или заједничког подухвата (датум ступања на снагу одгођен на неодређено вријеме, док истраживачки пројекат метода капитала буде установљен),
- Измјене IFRS 3 "Пословне комбинације" – Дефиниција пословања (на снази за пословне комбинације где датум стицања пада на дан или након почетка првог годишњег периода извјештавања, који почиње на дан или након 1. јануара 2020. године, као и за стицање имовине на дан или након дана почетка тог периода),
- Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" и IAS 8 "Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процена и грешке " – Дефиниција материјалног значаја (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године),
- Измјене Упућивања на Концептуални оквир у Међународним стандардима финансијског извјештавања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године),
- Измјене IFRS 9 „Финансијски инструменти“ – Карактеристике плаћања унапријед са негативним компензацијама (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IAS 19 „Примања запослених“ – измјене, смањење или измирење планова накнада (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IAS 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ – Дугорочни интереси у придруженим ентитетима и заједничким подухватима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапређења IFRS (период 2015 - 2017)" која су резултат годишњег унапређења IFRS (IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 и IAS 23) са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године), и
- IFRIC 23 „Неизвјесност у третману пореза на добит“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

2.1. Преглед значајних рачуноводствених политика Друштва

2.1.1. Приходи

Приход се признаје по фер вриједности примљених накнада или потраживања када је вјероватно да ће се економске користи остварити и када се исти могу поуздано измјерити и сучелити са трошковима који настају у вези са пословном промјеном:

- при продаји производа, односно робе када се производ, односно роба испоручи,
- при пружању услуга према степену извршења услуге,
- приходи од камата сразмјерно времену за које се остварује ефективни принос на средствима,
- приходи од других накнада према начелу настанка пословне промјене у складу са закљученим уговором и
- при продаји на рате приход се признаје у висини продајне цијене на датум продаје.

Износ прихода који се остварује при некој трансакцији се одређује путем уговора између Друштва и купца или корисника средства. Одмјерава се по фер вриједности примљене или потраживане накнаде, узимајући у обзир износ било каквих трговинских попушта и количинских рабата које је Друштво одобрило.

Приходи од уобичајених активности су приходи од продаје робе, учинака и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од промјене вриједности залиха учинака - производа, приходи од камата, позитивних курсних разлика, добици од продаје сталних средстава, приходи од смања обавеза, наплаћених штета, приход од усклађивања вриједности дугорочне имовине и други.

Приход се признаје у износу исказаном у фактури умањеној за рабат и друге попусте одобрене на фактури под сљедећим условима:

- да је производ, односно роба испоручена купцу, а услуга извршена у цјелости или одређеном степену довршености,
- над продатим производима, односно робом или услугом није задржано право власништва, нити право контроле, већ је то право пренесено на купца,
- да се износ прихода и трошкова који су настали или ће настати у вези са трансакцијом, могу поуздано измјерити и
- да је извјесно да ће економске користи везене за ту трансакцију притицати у Друштво.

Ако Друштво задржава значајне ризике по основу власништва, та трансакција није продаја, а приход се не признаје.

Ако Друштво задржава безначајне ризике од власништва над залихама, врши се признавање прихода у моменту продаје, уз претпоставку да Друштво може поуздано процијенити будуће поврате, уз признавање обавезе за будуће поврате базиране на претходном искуству и другим процјенама, или да Друштво задржи законско право на дату робу искључиво ради обезбјеђења наплате потраживања.

Наплата унапријед и примљени аванси не признају се као приход, односно признају се као обавеза.

Пословни приходи

У пословне приходе укључују се приходи од продаје робе, учинака - готових производа и приходи од услуга.

Свака врста прихода се у билансу успјеха – извјештају о укупном резултату приказује као приход од продаје на домаћем тржишту или извоз.

Финансијски приходи

Финансијски приходи обухватају приходе од камата, позитивне курсне разлике и остали финансијски приходи (дивиденда и др.).

Приходи од камата обрачунавају се у периодима и на начин прописан уговором, законом који регулише облигационе односе и законом који регулише висину затезне камате (ако иста није прописана уговором).

Приходи од осталих камата (камата на депозите) се обрачунавају и евидентирају у складу са условима уговора на којим се заснива дужничко- повјерилачки однос и евидентирају као посебна категорија.

Приходи од позитивних курсних разлика настају у следећим случајевима:

- уколико је повећан КМ износ новчаних средстава у страниј валути, услед раста курса стране валуте,
- уколико је повећан КМ износ потраживања у страниј валути, услед раста курса стране валуте и
- уколико је смањен КМ износ обавеза у страниј валути, услед пада курса стране валуте.

Остали приходи

Остали приходи настају као резултат посебних околности које нису редовна активност Друштва.

У остале приходе спадају добици од продаје сталних средстава (опреме), у износу разлике књиговодствене вриједности и продајне вриједности средства, вишкови материјала, наплаћена отписана потраживања, приходи од смањења обавеза, приходи од наплаћених штета, укидања дугорочних резервисања.

2.1.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу у тренутку настајања.

2.1.3. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет извјештаја о укупном резултату.

2.1.4. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписивани стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у извјештају о финансијском положају, у периоду у коме су настали.

2.1.5. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит, а који се примјењује почевши од 17.07.2019. године (задња измјена Закона који је у примјени од 01.01.2016. године). Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга. Важећа стопа ПДВ-а на територији Босне и Херцеговине је општа стопа 17%.

2.1.6. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема почетно се мјере по набавној вриједности или цијени коштања.

Компоненте набавне вриједности (цијене коштања) су:

- фактурна вриједност добављача умањена за све рабате и попусте садржане у рачуну,
- увозне таксе и други јавни приходи по основу промета који се не рефундирају,
- други директно приписиви трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалности (утовар, истовар, испорука, инсталирање и сл) и
- иницијална процјена трошкова демонтаже, уклањања средстава и обнове подручја на којем је средство лоцирано.

Трошкови позајмљивања, односно камата настали по основу кредита и позајмица узетих за прибављање некретнина, постројења и опреме капитализују се као дио набавне вриједности (цијене коштања) средства.

Приликом стављања некретнина, постројења и опреме у употребу корисни вијек употребе новонабављеног средства изражава се годишњом стопом амортизације.

Резидуална вриједност некретнина, постројења и опреме се не утврђује приликом иницијалног признавања.

Накнадни трошкови

Трошкови свакодневних поправки и одржавања ставки некретнина, постројења и опреме, као што су трошкови рада и потрошног материјала или ситних резервних дијелова, признају се као трошак периода у којем настану.

Накнадна улагања повећавају књиговодствену вриједност ако се:

- продужава корисни вијек употребе,
- повећава капацитет и
- унапређује некретнина, постројења и опрема.

Послије почетног признавања некретнине, постројења и опрема се исказују по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вриједност на датум ревалоризације, умањену за акумулирану амортизацију и акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавка опреме се евидентира директно у корист одговарајуће врсте опреме.

Амортизација

Сваки дио некретнине, постројења и опрема се амортизују у току њиховог корисног вијека употребе примјеном методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процијењеном корисном вијеку употребе за сваку ставку некретнина, постројења и опреме.

Обрачун амортизације почиње од наредног мјесеца по истеку мјесеца у ком је ставка некретнина, постројења и опреме стављена у употребу, односно постала расположива за употребу.

Основицу за амортизацију некретнина, постројења и опреме чини набавна, односно ревалоризована вриједност средства, умањена за преосталу вриједност која се очекује да ће се добити на крају корисног вијека средства. Уколико је преостала вриједност средства безначајна не узима се у обзир приликом утврђивања основице за амортизацију.

Некретнине, постројења и опрема искњижавају се из пословних књига у моменту отуђења или када се трајно повлаче из употребе, а од њиховог расходовања се не очекују никакве будуће економске користи.

Приједлог одлуке о расходовању, односно отуђењу средстава, доноси Комисија коју именује Директор.

Одлуку о отпису имовине која има садашњу вриједност доноси Директор на приједлог Комисије.

2.1.7. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у извјештају о финансијском положају Друштво од момента када је Друштво уговорним одредбама везано за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Дати кредити и потраживања

Потраживања од купаца, кредити и остала потраживања са фиксним или одредивим плаћањима која не котирају на активном тржишту класификују се као кредити и потраживања.

Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањени за процијењено умањење вриједности. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

Исправка вриједности потраживања од купаца

Потраживања су приказана по њиховој номиналној вриједности, умањеној за исправке вриједности ненаплативих потраживања. Сва потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспијећа за плаћање (преко 365 дана), процјењују се, и по потреби исправљају. Процјена износа ненаплативих потраживања базира се на историјским доказима о износу с тим у вези насталих губитака.

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

2.11. Залихе

Залихе се мјере по набавној вриједности или цијени коштања, односно нето оставривој вриједности ако је она нижа.

Набавна вриједност материјала обухвата фактурну цијену, увозне дажбине и друге порезе, који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањену за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке које се одузимају при утврђивању трошкова набавке.

Приликом израде полугодишњег или годишњег обрачуна у обрачун се укључују и процијењени индиректни трошкови, тј. трошкови који се односе на израду учинака које треба билансирати у виду залиха недовршених учинака.

Залихе готови производи на складишту евидентирају се по цијени коштања или нето продајној вриједности од тога која је од ове двије вриједности нижа.

У набавну вриједност се не укључују:

- неуобичајено високи износи утрошеног материјала, рада и други трошкови,
- трошкови складиштења,
- општи и административни трошкови који не доприносе довођењу залиха на садашњу локацију и на садашње стање,
- трошкови продаје,
- трошкови камата,
- курсне разлике.

Наведени трошкови признају се као расходи периода.

Нето остварива вриједност је процијењена продајна цијена у уобичајеном току пословања умањена за процијењене трошкове довршења и процијењене неопходне трошкове продаје.

Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове.

На дан 31.12. сваке пословне године врши се свођење залиха на нето оствариву вриједност.

Свођење залиха на нето оствариву вриједност врши се ако су залихе оштећене, ако су потпуно или дјелимично застарјеле, ако је дошло до пада њихове продајне цијене или у другим законом дефинисаним случајевима.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по:

- методи просјечне цијене.

Расход залиха по основу продаје се признаје у висини књиговодствене вриједности у периоду у ком је признат и приход од продаје.

2.12.Бенефиције за запослене

Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

На основу МРС 19 "Накнаде запосленима" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине за одлазак у пензију. На дан 31. децембра 2019. године Друштво је извршило обрачун и укалкулисавање у својим финансијским извјештајима садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

Основни податак од кога се у израчунавању пошло је укупан број запослених у Друштву на дан 31.12.2019. године. Вјероватноћа да радници неће искористити право на отпремнину (самостално напуштање и морталитет) је утврђена на бази флукуације радне снаге и таблица

смртности. Она је сегментирана по полној структури, односно посебно су приказани радници мушког, а посебно радници женског пола. Период дисконтовања једнак је броју година неопходном за одлазак у пензију. У обзир се узимају два критеријума – старосни и стажни, краћи период од ова два узима се као број година дисконтовања. Отпремнине приликом одласка у пензију су регулисане колективним уговором којим је прецизирано да се приликом одласка у пензију раднику исплаћује три његове просјечне нето плате исплаћене у мјесецима прије пензионисања. У складу са Законом о порезу на доходак наведени износи су неопорезиви до висине три последње плате исплаћене лицу које се пензионише. За израчунавање садашње вриједности отпремнина радника запослених на дан 31.12.2019. године релевантни су сљедећи параметри :

- број радника на дан 31.12.2019. године,
- број радника који ће искористити право на отпремнину за одлазак у пензију,
- године стажа радника на дан 31.12.2019. године (сегментирано по полној структури обзиром да су одређене различите године стажа за редован одлазак у пензију радника мушког и радника женског пола),
- године стажа у Друштву (обзиром да се трошкови отпремнине могу алоцирати само на оне године када је предузеће имало економску корист од рада конкретног радника),
- просјечна очекивана отпремнина у Предузећу на дан 31.12.2019. године,
- годишњи очекивани раст плата и
- годишња дисконтна стопа.

Обзиром да је за садашњу вриједност отпремнина неопходан податак о годишњој дисконтној стопи у наставку ће се наведена категорија нумерички одредити. За годишњу дисконтну стопу је у свим случајевима прихваћена стопа од 5,0%. У МРС 19, став 78, се експлицитно наводи да стопа која се користи за дисконтовање треба да буде одређена у складу са тржишним приходима на датум Биланса стања за висококвалитетне корпоративне обвезнице. У земљама гдје не постоји развијено тржиште треба користити тржишне приходе (на датум Биланса стања) државних обвезница. Валута и рок обвезница треба да буду у складу са валутом и процијењеним роком обавеза за примања по престанку запослења. Обзиром на недовољно развијено тржиште капитала, и не постојања дугорочних Државних обвезница, одређена је дисконтна стопа која одговара стопама које су карактеристичне за развијено тржиште и стопом инфлације која је приближна поднебљу у коме Предузеће послује. У обрачун је укључен раст зарада од 1%.

2.13. Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве. Пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Друштво врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу Друштва, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

3. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења и опреме

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења и опреме је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења и опреме се анализира годишње или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Исправка вриједности потраживања

Исправка вриједности за сумњива и спорна потраживања је обрачуната, на основу процијењених губитака услед немогућности купца да испуне неопходне обавезе. Процјена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и промјенама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купца и резултатујућим будућим наплатама.

Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса које стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

4.1. Извјештај о укупном резултату

	Напомене	2019	2018	2017
Пословни приходи				
Приходи од продаје роба	4.1.0.	237,005	549,105	259,270
Приходи од продаје учинака	4.1.1.	5,629,765	10,943,994	9,707,546
Приход од активирања или потрошње робе и учинака	4.1.2.	2,690,970	4,050	0
Промјена вриједности залиха учинака	4.1.3.	-648,577	-3,854,862	1,103,237
Остали пословни приходи	4.1.4.	31,736	119,131	82,435
		7,940,898	7,761,418	11,152,488
Пословни расходи				
Набавна вриједност продате робе	4.1.5.	-224,826	-340,805	-101,044
Трошкови материјала, горива и енергије	4.1.6.	-6,304,282	-5,284,989	-5,358,816
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	4.1.7.	-1,916,701	-1,718,717	-1,619,924
Трошкови производних услуга	4.1.8.	-1,032,976	-1,048,807	-1,680,865
Трошкови амортизације и резервисања	4.2.1.	-584,903	-686,982	-746,966
Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	4.1.9.	-272,081	-997,720	-724,976
Трошкови пореза	4.1.10.	-33,476	-87,166	-34,838
Трошкови доприноса	4.1.11.	-2,703	-684	-2,781
		-10,371,947	-10,165,870	-10,270,210
		-2,431,049	-2,404,452	882,278
Пословни добитак/губитак				
Финансијски приходи/(расходи)				
Финансијски приходи	4.1.12.	4,237	662,953	14,031
Финансијски расходи	4.1.13.	-769,148	-1,594,382	-1,319,683
		-764,911	-931,429	-1,305,652
Добитак/Губитак редовне активности				
Остали приходи (расходи)				
Остали приходи	4.1.14.	3,923,442	596,390	410,802
Остали расходи	4.1.15.	-186,664	-133,922	-2,214
		3,738,778	462,468	408,588
Добитак/губитак од усклађивања вриједности имовине	4.1.16.	-20,044	3,045,298	119,999
Расходи/приходи по основу промјене рач.политике и исправке грешке	4.1.17.	-202,068	-27,060	
		320,707	144,825	105,213
(Губитак)/добитак прије опорезивања				
Порез на добитак		-69,246	-73,387	-80,319
Нето (губитак)/добитак		251,461	71,438	24,894
Остали укупни резултат				
Укупни резултат за годину		251,461	71,438	24,894

4.2.Извјештај о финансијском положају

	Напомене	2019	2018	2017
АКТИВА				
Стална имовина				
Некретнине, постројења и опрема	4.2.1.	20,320,811	18,224,105	18,515,841
Дугорочни фин. пласмани	4.2.2.	0,00	771,391	3,867,758
		20,320,811	18,995,496	22,383,599
Обртна имовина				
Залихе и дати аванси	4.2.3.	7,165,820	17,271,307	14,966,881
Краткорочна потраживања	4.2.5.	2,526,522	6,883,913	7,101,574
Готовински еквиваленти и готовина	4.2.6.	41,975	57,525	759,924
Активна временска разграничења	4.2.7.	418,480	230,435	339,790
		10,152,797	24,443,180	23,168,169
Укупна актива		30,473,608	43,438,676	45,551,768
ПАСИВА				
Капитал				
Удјели	4.2.9.	1,012,000	1,012,000	1,012,000
Законске резерве	4.2.9.	312,932	312,932	312,932
Ревалоризационе резерве	4.2.9.	4,104,682	4,167,192	4,229,703
(Акумулирани губитак)/Нераспоређени добитак		325,065	105,174	622,286
		5,754,679	5,597,298	6,176,921
Дугорочне обавезе				
Обавезе по емитованим дугорочним ХОВ	4.2.10.	5,685,375	6,120,325	5,616,533
Дугорочни кредити	4.2.10.	461,484	17,967,893	17,114,664
Остале дугорочне обавезе	4.2.10.	1,366,717	61,044	67,243
		7,513,577	24,149,262	22,798,440
Резервисања, дуг. пореске обавезе и раз. приходи		65,405	53,951	
Краткорочне обавезе				
Краткорочне финансијске обавезе	4.2.11.	10,918,580	5,965,715	7,003,134
Обавезе из пословања	4.2.12.	5,399,053	5,526,111	7,185,972
Обавезе за зараде и накнаде зарада	4.2.13.	131,712	932,579	528,453
Друге обавезе	4.2.14.	175,461	63,165	0
Порез на додату вриједност	4.2.15.	101,791	318,957	604,457
Обавезе за остале порезе, доприносе и др. дажбине	4.2.16.	24,734	97,597	26,716
Обавезе за порез на доходак	4.2.17.	57,951	71,408	69,332
Пасивна временска разграничења и кр. резервисања	4.2.18.	330,665	662,633	1,158,343
		17,139,948	13,638,165	16,576,407
Укупна пасива		30,473,608	43,438,676	45,551,768

4.3. Извјештај о промјенама на капиталу

	у Конвертибилним маркама				
	Акцијски капитал и удјели	Ревалоризационе резерве	Законске резерве	Добитак	Укупни капитал
Стање на дан 01.01.2018. год.	1,012,000	4,229,706	312,932	622,283	6,176,921
Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава		-62,511			-62,511
Нето добитак/губитак периода исказан у билансу стања				71,438	71,438
Објављене дивиденде и други видови распоdjеле добитка и покрића губитка				588,550	588,550
Стање на дан 31.12.2018. год.	1,012,000	4,167,195	312,932	105,171	5,597,298
Стање на дан 01.01.2019. год.	1,012,000	4,167,195	312,932	105,171	5,597,298
Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава		-62,513			-62,513
Нето добитак/губитак периода исказан у билансу стања				251,461	251,461
Објављене дивиденде и други видови распоdjеле добитка и покрића губитка				31,567	31,567
Стање на дан 31.12.2019. год.	1,012,000	4,104,682	312,932	325,065	5,754,679

4.4. Извјештај о новчаним токовима

	Година која се завршава 31. децембра 2019	Година која се завршава 31. децембра 2018.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	4,757,516	9,347,385
Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	53,221	538,187
Остали приливи из пословних активности	-3,524,163	-6,339,920
Одливи по основу исплата добављачима и дате авансе	-1,784,968	-1,278,485
Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-316,135	-1,499,391
Одливи по основу плаћених камата	-62,745	-72,259
Одливи по основу пореза на добит	-351,040	-901,244
Остали одливи из пословних активности	-1,228,314	-205,727
Нето одлив/прилив готовине из пос. активности	-1,228,314	-205,727
Токови готовине из активности инвестирања		
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	166,191	-
Приливи по основу продаје удјела и акција	11,552,577	-
Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, Некретнина, постројења, опреме, инвестиционих Некретнина и биолошких средстава	13,116	476,857
Прилив од дивиденди и учешћа у добитку	-	9,860
Приливи од камата	-	-
Одлив по основу куповине нематеријалних средстава, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	-1,291	-605,544
Одливи по основу куповине акција и удјела	-	-
Одлив по основу крат.фин. пласмана	-	-
Нето прилив (одлив) готовине из активности инвестирања	11,730,593	-118,817
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	-	2,900,000
Приливи по основу краткорочних кредита	19,675	1,070,000
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	6,526,929	1,792,200
Одливи по основу дугорочних кредита	-16,626,638	-
Одливи по основу краткорочних кредита	-199,981	-5,292,405
Одлив по основу исплаћених дивиденди	-31,570	-588,550
Одливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	-206,245	-259,100
Нето прилив (одлив) готовине из активности финансирања	-10,517,829	-377,855
НЕТО ПРИЛИВ/ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	-15,550	-702,399
Готовина на почетку обрачуног периода	57,525	759,924
Готовина на крају обрачуног периода	41,975	57,525

4.1.1. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБА И УСЛУГА

	Година која се завршава 31. децембра 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.	Година која се завршава 31. децембра 2017.
Приход од продаје робе:			
- приход од veleпродаје робе на домаћем тржишту	227,512	399,739	78,117
- приход од продаје робе на мало на домаћем тржишту -хотел	4,612	125,863	163,623
- приход од продаје робе на иностраном тржишту	4,881	23,503	17,630
	237,005	549,105	259,370
Приход од продаје учинака:			
- приход од вршења услуга	3,997,167	6,310,933	7,749,527
- приход од продаје учинака на иностраном тржишту	664,805	312,785	674,305
- приход од продаје производа на домаћем тржишту	855,271	4,313,563	1,263,071
- приход од продаје производа и услуга- хотел	112,522	6,713	20,643
	5,629,765	10,943,994	9,707,546

	Година која се завршава 31. децембра 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.	Година која се завршава 31. децембра 2017.
Приход од активирања или потрошње робе и учинака	2,690,970	4,050	0

4.1.2. ПРОМЈЕНА ВРИЈЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА

	Година која се завршава 31. децембра 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.	Година која се завршава 31. децембра 2017.
-Повећање вриједности залиха учинака	3,662	177,629	1,103,237
-Смањење вриједности залиха учинака	652,239	4,032,491	0
	-648,577	-3,854,862	1,103,237

4.1.3. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава 31. децембра 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.	Година која се завршава 31. децембра 2017.
Приходи од закупнина	31,268	34,893	26.149
Остали приходи	467	84,238	56.286
	31,735	119,131	82,435

4.1.4. НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава 31. децембра 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.
Набавна вриједност продате робе	224,826	340,805
	224,826	340,805

4.1.5. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава		
	31.децембра 2019.	31.децембра 2018.	31.децембра 2017.
Трошкови материјала	5,973,636	4,891,410	4,947,989
Трошкови горива и мазива	261,228	302,841	334,727
Трошкови осталог режијског материјала	69,418	90,739	76,100
	6,304,282	5,284,989	5,358,816

4.1.6. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава		
	31.децембра 2019.	31.децембра 2018.	31.децембра 2017.
Бруто зараде и бруто накнада зарада	1,742,600	1,672,660	1,589,332
Остали лични расходи и накнаде	174,101	46,057	30,592
	1,916,701	1,718,717	1,619,924

4.1.7. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава		
	31.децембра 2019.	31.децембра 2018.	31.децембра 2017.
Трошкови услуга на изради учинака	885,577	883,170	1,508,669
Трошкови транспортних услуга	32,868	57,376	69,134
Трошкови услуга одржавања	55,850	47,177	34,443
Трошкови рекламе и пропаганде	13,884	23,796	3,371
Трошкови осталих услуга	44,797	37,288	65,248
	1,032,976	1,048,807	1,680,865

4.1.8. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ (без пореза и доприноса)

Година која се завршава

	31.децембра 2019.	31.децембра 2018.	31.децембра 2017.
Трошкови непроизводних услуга	41,835	94,061	50,128
Трошкови репрезентације	73,950	71,400	97,474
Трошкови премије осигурања	45,071	66,674	71,246
Трошкови платног промета	53,244	59,941	212,069
Трошкови чланарина	2,998	3,190	4,069
Остали нематеријални трошкови	54,983	702,453	289,990
	272,081	997,720	724,976

4.1.8. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава		
	31.децембра 2019.	31.децембра 2018.	31.децембра 2017.
Приходи од камата	611	274,756	0
Позитивне курсне разлике	121	17,691	855
Приходи од учешћа у добити		98,594	13,176
-повезаних правних лица	-	9,859	13,176
-друга правна лица	-	88,735	0
Остали финансијски приходи	3,505	271,911	0
	4,237	662,953	14,031

4.1.9. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

У Конвертибилним маркама

	Година која се завршава		
	31.децембра 2019.	31.децембра 2018.	31.децембра 2017.
Расходи камата	605,951	1,584,983	1,309,691
Негативне курсне разлике	444	5,521	9,992
Расходи камата по дисконту IAS 39	162,753	3,878	0
	769,148	1,594,382	1,319,683

Расходи камата према финансисјким институцијама по Уговорима о кредиту – Нова банка а.д. Бања Лука износе 12,835 КМ и Фонду за развој и запошљавање 265,057 КМ.

Расходи камата по основу закључених Уговора о зајму са 2 правна лица износе 74,035 КМ.

Расходи по основу затезних камата износе 254,022 КМ по основу неблаговремено плаћених обавеза УИО БИХ, ПУ РС и кредиторима.

4.1.10. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Укупни остали приходи у 2019. години исказани су у износу од 3,923,442 КМ, а највеће учешће је прихода од смањења обавеза у износу од 3,105,500 КМ насталог по основу одобреног дисконта за пријевремено враћање кредита кредитору Нова банка а.д. Бањалука. Управа предузећа је донијела одлуку да остварену накнаду за продају удјела у предузећу Хидроелектране Бистрица д.о.о. Фоча, продају акција друштва Нова банка а.д. Бањалука и зајмом од предузећа Проинтер ИТСС д.о.о. Бањалука затвори неповољне кредитне обавезе према Новој банци на основу чега је остварен приход од смањења обавеза по основу главнице у износу од 3,048,406 КМ.

Досљедна примјена МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање, захтијева дисконтовање дугорочних обавеза по кредитима уколико је разлика између каматних стопа по уговорима значајно нижа од тржишних каматних стопа.

Накнадно одмјеравање финансијских обавеза прописано је параграфом 47 (д) МРС 39, гдје је прописано за обавезе обезбјеђивања зајма по каматној стопи нижој од тржишне: након почетног признавања, емитент такве обавезе треба да одмјерава по вишој вриједности између (i) износа одређеног у складу са МРС 37 и (ii) износа који је признаван на почетку мање, када је то прикладно, укупна амортизација призната у складу са МРС 18.

Књижење наведених пословних промјена је прописано одредбама Правилника о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС, број 79/09).

4.111. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Укупни остали расходи у 2019. години исказани су у износу од 184,664 КМ, а највећим дијелом односе се на расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања у износу од 166,264 КМ.

4.2.1. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

У Конвертибилним маркама

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Аванси и средства у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРИЈЕДНОСТ					
Стање, 1. јануар 2018.	242,523	19,102,372	8,535,787	0	27,880,682
Набавке у току године		0	638,001	0	638,001
Отуђење и расхоровање	0		1,024,840	0	1,024,840
Стање на 31.12.2018.	242,523	19,102,372	8,148,948	0	27,493,843
Набавке у току године	0	0	2,715,047	0	2,715,047
Пренос са/на	0	0	228,172	0	228,172
Стање, 31. децембар 2019.	242,523	19,102,372	10,635,823	0	29,980,718
ИСПРАВКА ВРИЈЕДНОСТИ					
Стање, 1. јануар 2018.	0	1,981,185	7,383,657	0	9,607,365
Амортизација	0	248,331	459,024	0	707,355
Продаја у периоду и расхоровање	0	0	802,459	0	802,459
Стање на дан 31.12.2018.	242,523	2,229,516	7,040,222	0	9,512,261
Амортизација	0	248,331	373,371	0	621,702
Продаја у периоду и расхоровање	0		218,256	0	218,256
Стање, 31. децембар 2019.	242,523	2,477,847	7,195,337	0	9,915,707
Садашња вриједност на дан 31. децембар 2018. године	242,523	16,872,856	1,108,726	0	18,224,105
Садашња вриједност на дан 31. децембар 2019. године	242,523	16,624,525	3,440,486	0	20,307,534

На објектима у производном кругу на адреси Кобатовци бб уписана је хипотека по основу јемства по уговору о дугорочном кредиту.

4.2.2. УЧЕШЋЕ У КАПИТАЛУ ЗАВИСНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

а) Учешће у капиталу других правних лица

Друштво на дан 31.12.2019. године нема учешћа у капиталу других правних лица:

1. дана 06.08.2019. године реализована је продаја 1.428.502 акције или 1,061% учешћа у капиталу другог правног лица Нове банке а.д. Бања Лука у износу од 857,101.20 КМ;

2. Продаја учешћа у капиталу правног лица Хидроелектране Бистрица д.о.о. Фоча реализована је 24.06.2019. године када је продато 2,5% учешћа у износу од 519,155.89 КМ и 17.12.2019. године када је продато 49% учешћа у капиталу, повраћеног од ранијег купца ЕНЕРГО БОСНА а.с. Праг, у износу од 10,176,320.00 КМ.

4.2.3. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама		
	Година која се завршава		
	31. децембра 2019.	31. децембра 2018.	31. децембра 2017.
Залихе:			
- велепродаја	6,357,021	10,320,195	14,210,668
- малопродаја	0	0	0
	<u>6,357,021</u>	<u>10,320,195</u>	<u>14,210,668</u>

Залихе на дан 31. децембра 2019. године у износу од 6,357,021 КМ се односе на залихе материјала, залихе недовршене производње, залихе готових производа и залихе робе.

4.2.4. АВАНСИ ЗА ЗАЛИХЕ И УСЛУГЕ

	У конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Дати аванси за залихе и услуге:			
- повезана правна лица	0	0	0
- у земљи	396,902	356,220	250,640
- у иностранству	411,897	364,492	505,573
	<u>808,799</u>	<u>720,712</u>	<u>756,213</u>

4.2.5. КУПЦИ

	У Конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Купци:			
- повезана правна лица	0	1,600	1,600
- у земљи	1,381,901	1,853,043	1,662,538
- у иностранству	346,864	282,619	452,822
	1,728,765	2,137,262	2,116,960
Исправка вр. потраживања повезана правна лица	0	0	0
Исправка вр. потраживања купци у земљи	295,016	606,722	519,810
Исправка вр. потраживања купци у иностранству	179,548	169,734	221,318
Стање на 31.12. повезана правна лица	0	1,600	1,600
Стање на 31.12. купци у земљи	1,086,885	1,246,321	1,142,728
Стање на 31.12. купци у иностранству	167,316	112,885	234,504

4.2.6. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Потраживања од других лица за плаћене обавезе у њихово име	177,100	177,100	177,100
Потраживања за дате позајмице	997,186	62,238	305,188
Потраживање за продају удјела у ХЕ Бистрица	0	4,205,034	4,205,034
Остала потраживања	98,035	124,787	81,472
	1,272,321	4,569,159	4,768,794

4.2.7. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Унапријед плаћени расходи		12,629	88,405
Разграничени трошкови по основу обавеза	184,706	139,164	171,515
Остала активна временска разграничења	233,774	78,641	79,870
	418,480	230,434	339,790

4.2.8. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	<u>У Конвертибилним маркама</u>		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Жиро рачуни	19,091	14,034	691,388
Благајна	21,984	35,480	42,730
Девизни рачуни	900	8,011	25,806
	41,975	57,525	759,924

4.2.9. КАПИТАЛ

Удјели

Удјеле у Друштву, на дан 31. децембра 2019. године, чини уписани и уплаћени удио оснивача у укупном износу од 1.012.000 Конвертибилних марака. Оснивач и једини власник Друштва је господин Миленко Чичић. Оснивање Предузећа је регистровано Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/И 534/94 од 19. априла 1994. године.

Остали основни капитал

Са 31.12.2019. године Друштво је исказало износ од 4,104,682 КМ на ревалоризационим резервама по основу књижења ефеката процјене грађевинског објекта- хотел. Укупна нераспоређена добит износи 325,065 КМ.

Законске резерве

Законске резерве представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала, или статутом одређени већи дио основног капитала. Са 31.12.2019. године законске резерве исказане су у износу од 312.932 КМ.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала

4.2.10. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>У Конвертибилним маркама</u>		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Дугорочне обавезе:			
- Обавезе по емитованим дугорочним ХОВ	5,685,375	6,120,325	5,616,533
- Дугорочни кредити	461,484	17,967.893	17,114,664
Укупно дугорочне обавезе	6,146,859	24,088,218	22,731,197

а) Предузеће је 08.10.2018 године закључило споразуме о измирењу доспјелих неплаћених ануитета по основу емитованих обвезница из I емисије обвезница јавном понудом KALDERA COMPANY д.о.о. Лакташи са Фондом за Развој и запошљавање РС а.д. Бањалука евидентираним под бројем 08-26-48/16, Акцијским фондом РС а.д. Бањалука евидентираним под бројем 08-26- и Фондом за реституцију РС а.д. Бањалука евидентираним под бројем 08-26-47/16 на основу којих је дио репрограмиране главнице у износу од 921,574 KM враћен на дугорочне обавезе. Обавезе по споразумима се измирују у 14 полугодишњих рата, почев од 31.03.2019. године и закључно са ратом која доспијева на наплату 30.09.2025. године.

	<u>У Конвертибилним маркама</u>		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31 децембар 2017.
Фонд за развој и запошљавање РС	1,530,845	1,635,418	1,642,638
Фонд за реституцију РС	1,530,845	1,635,418	1,642,638
Акцијски фонд РС	3,058,635	3,267,271	3,285,277
	<hr/> 6,120,325	<hr/> 6,538,107	<hr/> 6,570,553
Текућа доспијећа дугорочних ХОВ	(434,950)	(417,782)	(954,020)
Укупно дугорочне ХОВ	<hr/> 5,685,375	<hr/> 6,120,325	<hr/> 5,616,533

б) Детаљан преглед дугорочних обавеза:

	<u>У Конвертибилним маркама</u>		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
НЛБ Развојна банка ад Бањалука	0	0	0
Уникредит банка ад Бањалука	0	0	0
Аддико банка ад Бањалука	0	0	0
ИРБ РС ад Бањалука	490,214	471,273	581,184
Нова банка ад Бањалука	0	19,543,391	18,000,000
	<hr/> 490,214	<hr/> 20,014,664	<hr/> 18,581,184
Текућа доспијећа дуго.кредита	(28,730)	(1,884,018)	(1,466,520)
	<hr/> 461,484	<hr/> 18,130,646	<hr/> 17,114,664
Дисконт кта ИАС 39	(0)	(162,753)	(0)
Укупно дугорочни кредити	461,484	17,967,893	17,114,664

4.2.11.КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>У Конвертибилним маркама</u>		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Краткорочне обавезе:			
- Текућа доспијећа дугорочних обавеза	749,808	2,320,741	2,420,540
- Краткорочни кредити	0	800,000	3,283,281
- Остале краткорочне обавезе	10,168,772	2,844,974	1,299,313
Укупно краткорочне обавезе	<hr/> 10,918,580	<hr/> 5,965,715	<hr/> 7,003,134

4.2.13. ДОБАВЉАЧИ

	У Конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Добављачи:			
- повезана правна лица	0	0	0
- у земљи	3.586.443	3.397.807	3.797.870
- у иностранству	997.217	995.472	881.353
Примљени аванси	815.393	1.132.832	2.506.749
	5,399,053	5,526,111	7,185,972

4.2.14. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	у Конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Унапријед обрачунати расходи периода	121,530	352,357	304,228
Обрачунати приходи будућег периода	209,135	310,276	856,746
Разграничени зависни трошкови набавке	0	0	(2,631)
Укупно ПВР:	330,665	662,633	1,158,343

4.2.15. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама		
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	131,712	932,579	528,453
-обавезе за нето зараде	105,182	91,320	89,912
-обавезе за порез на зараде	22,609	91,838	47,446
-обавезе за доприносе на зараде	3,921	749,421	391,095
Порез на додату вриједност	101,791	318,957	604,457
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	24,734	97,597	26,716
Обавезе за порез на добит	57,951	71,408	69,332
Друге обавезе	175,461	63,165	0
	491,649	1,483,706	1,228,958

5. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Повезана правна лица на 31.12.2019. године су правна лица Крајина а.д. Бањалука и Пројект а.д. Бањалука а на основу учешћа власника г. Миленка Чичића у капиталу других правних лица.

Друштво са правним лицем Пројект а.д. Бањалука у току 2019. године није имало трансакција. Са правним лицем Крајина а.д. Бањалука се одрађене следеће трансакције:

4320 Добављачи у земљи

877.50 КМ Услуга рада дизалице

6.УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: кредитном ризику, ризику ликвидности, ризику капитала и пореским ризицима.

Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта.

Друштво не користи финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање обзиром да такви инструменти нису у широј употреби, нити постоји организовано тржиште ових инструмента у Републици Српској

6.1.Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на вријеме што би могло довести до финансијског губитка Друштва. Кредитни ризик обухвата дугорочне финансијске пласмане, краткорочне финансијске пласмане и потраживања.

На основу јавно доступних финансијских информација и интерних историјских података о сарадњи Друштво врши одређивање бонитета за појединачног пословног партнера. На основу процјењеног бонитета утврђује се износ максималне кредитне изложености за појединачног пословног партнера, у складу са пословном политиком усвојеном од стране руководства друштва. Друштво нема значајну концентрацију кредитног ризика, обзиром да се пласмани и његова потраживања односе на већи број купаца.

6.2.Ризик ликвидности

Руководство Друштво управља ризиком ликвидности на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава своје обавезе. Ризиком ликвидности се управља одржавањем одговарајућих новчаних резерви, праћањем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа доспјећа финансијских средстава и обавеза.

6.3.Управљање ризиком капитала

Управљање ризиком капитала служи руководству Друштва да очува могућност пословања по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе власницима и другим интересним странама путем оптимизације односа дуга и капитала.

Друштво анализира капитал кроз показатељ задужености, који се израчунава као однос нето задужености и укупног капитала.

Нето задуженост се обрачунава тако што су укупне финансијске обавезе, краткорочне и дугорочне, умање за готовину и готовинске еквиваленте.

Укупан капитал представља збир свих категорија капитала приказаних у билансу стања и нето задужености.

У Конвертибилним маркама

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Укупна задуженост	17.065.439	30.053.933	29.734.331
Готовина и готовински еквиваленти	(41.975)	(57.525)	(759.924)
Нето задуженост	17.023.464	29.996.408	29.041.650
Капитал	5.754.679	5.597.298	6.176.921
Укупан капитал	22,778,143	35.593.706	35.218.571
Показатељ задужености	74,73%	84,27%	82,43%

6.4 Порески ризици

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добит и порез на плате (обавезне порезе) заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијених тржишних привреда, док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијеним пореским системом.

6. УСАГЛАШАВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

Друштво је извршило усаглашавање својих потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2019. године. У поступку усаглашавања са пословним партнерима, нису утврђена материјално значајна неусаглашена потраживања и обавезе.

Лице са лиценцом: _____

0569 - 20

Лице овлашћено за заступање: _____

